

Sara Karimi

Frykt for hjelpeinstansen **Minoritetsforeldres frykt for** **barnevernet**

Fear of Help Services

Minority parents' fear of the Child Protection
Services

Bacheloroppgave i Sosialt Arbeid

Veileder: Ieva Salkauskiene

Mai 2023

Sara Karimi

Frykt for hjelpeinstansen Minoritetsforeldres frykt for barnevernet

Fear of Help Services

Minority parents' fear of the Child Protection Services

Bacheloroppgave i Sosialt Arbeid

Veileder: Ieva Salkauskiene

Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Institutt for sosialt arbeid

Kunnskap for en bedre verden

«De kommer til å hjelpe deg, det må vi si. Barnevernet er her for å hjelpe, men [de] hjelper deg for å ta ungene ifra deg». (Fylkesnes, Iversen, Bjørknes og Nygren, 2015, s.88)

Sammendrag

Denne teksten søker å undersøke hvorfor minoritetsforeldre frykter barnevernet, og hva som kan gjøres for å forebygge frykten. Oppgaven finner at frykten starter allerede før en kommer til landet. Det er flere årsaker for frykten, blant annet kunnskaps- og dialogmangel, motsetninger i oppdragelse og kultur, og herunder sosioøkonomiske krav. Dette er faktorer som Fraser mener bidrar til sosial ulikhet og økning av frykt. I teorien om anerkjennelse fremhever Honneth viktigheten av tillit og forhold som en del av å bli anerkjent. Mangel på anerkjennelse og aksept kan føre til at minoritetsforeldre opplever barnevern som en trussel mot deres oppfatning av godt foreldreskap. Standarden for god foreldreutøvelse i Norge viser til en vestlig middelklassenorm, som mange minoritetsforeldre mener er umulig å leve opp til. Mange anser dette som et diskriminerende og marginaliserende aspekt, der de føler seg nødt til å assimileres for å ikke miste omsorgsretten.

Kjernen til frykten ligger i at minoritetsforeldrene frykter at barnevernet bare skal «ta barna». Dette er derimot en myte, da det er minimalt med forskjell mellom minoriteten og majoriteten når det kommer til omsorgsovertakelse. Barndomsinstitusjoner som barnehager og skoler, overvåker og rapporterer som oftest til barnevernet, dersom foreldre ikke viser til en god oppdragelsespraksis gitt i norsk standard. Dette kan fremme en ny frykt – frykt for å ikke være en «god nok» forelder. Denne frykten bærer også minoritetsforeldre med systemkunnskap.

Dette viser til et tydelig behov for å iverksette forebyggende tiltak. Mulige tiltak kan være å styrke kunnskapen om kultur og oppdragelse, samtidig som man unngår en kulturalisering av misforståelser og uenigheter. Andre mulige forebyggende og innovative tiltak mot frykten kan inkludere en mer kulturell stab, informasjonsbrosjyrer gitt i alle språk, og forsoningspraksis.

Abstract

This bachelor thesis seeks to investigate why minority parents fear child protection services, and preventive measures to address this fear. One of the findings is that the fear starts even before minorities arrive in the country. There are several reasons for the fear, such as a lack of knowledge about the system and dialog, contradictions in parenting style and culture, shown in socio-economic requirements. These are factors that Fraser believes contribute to social inequality and an increase in fear. In the theory of recognition, Honneth highlights the importance of trust and relationship as part of being recognized. Lack of recognition and acceptance may cause minority parents experience with child protection services as a threat to their perception of good parenting. The western middle-class norm for parenting is perceived by many minority parents as discriminatory and marginalizing, forcing them to assimilate to avoid losing custody.

The core of the fear lies in the fact that the minority parents fear that the Child Protection Service will simply "take their children". However, this is a myth, as there is minimal difference between minorities and the majority when it comes to loss of child custody. The Childhood institutions such as kindergartens and schools usually monitor and report to child protection Service if parents do not follow good parenting practices according to Norwegian standards. This can promote a new fear – the fear of not being a “good enough” parent. Even minority parents with system knowledge carry this fear.

This clearly indicates the need to implement preventive measures. Possible actions include strengthening knowledge about culture and upbringing, while avoiding a culturalization of misunderstandings and disagreements. Other possible preventive and innovative measures against fear could include a more cultural staff, information brochures given in all languages, and reconciliation practices.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	II
ABSTRACT	III
1. INTRODUKSJON	1
1.1. BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA OG INTRODUKSJON AV PROBLEMSTILLING	2
1.2. SOSIALFAGLIG RELEVANS	2
1.3. AVGRENSNINGER AV OPPGAVEN	3
1.4. BEGREPSAVKLARING	4
1.5. OPPGAVENS OPPBYGNING	5
2. METODE.....	7
2.1. INNLEDENDE SØK	7
2.2. SYSTEMATISK SØK	8
2.3. SUPPLERENDE SØK	9
2.4. LITTERATURENS PÅLITELIGHET/KILDEKRITIKK.....	9
3. TEORETISKE PERSPEKTIVER OG LITTERATUR.....	11
3.1. NANCY FRASERS SOSIAL RETTFERDIGHETSTEORI	11
3.2. ALEX HÖNNETHS ANERKJENNELSESTEORI.....	11
3.3. HOVEDÅRSÅKENE TIL FRYKTEN.....	12
3.3.1. Barnevernet – «tjenesten som bare tar barn»	13
3.3.2. Dialogmangel	14
3.3.3. Barnevernet diskriminerer minoritetsfamilier.....	15
3.3.4. «Gode» og «dårlige» foreldre	16
3.4. FOREBYGGENDE TILTAK FOR Å REDUSERE FRYKTEN	17
4. DISKUSJON.....	19
4.1. FORELDREUTØVELSE I NORSK KONTEKST – EN UMULIG STANDARD FOR MINORITETSFORELDRE	19
4.2. KULTURELLE MOTSETNINGER I OPPDRAGELSESPRAKSISER.....	21
4.3. SOSIOØKONOMISKE KRAV FOR FORELDREUTØVELSE	22
4.4. KUNNSKAPSMANGEL SOM GRUNNLAG FOR FRYKTEN.....	24
4.5. DIALOGMANGEL OG BRUK AV TOLK.....	25
4.6. TILTAK SOM KAN REDUSERE FRYKT	27
5. KONKLUSJON.....	29
5.1. VEIEN VIDERE	30
REFERANSELISTE	31

1. Introduksjon

Barnevernets mandat er å beskytte barn mot omsorgssvikt og sikre en god oppdragelse. De har ansvar for å tilby god hjelp og støtte til familier som opplever vanskeligheter, og kan fatte beslutninger slik som tvangstiltak og omsorgsovertakelse dersom omsorgssituasjonen til barna ansees som farlig og utrygg. Det norske barnevernet har en familieorientert tilnærming, der det skal være lav terskel for å etterspørre hjelp og inngripe dersom oppvekstvilkårene til barnet trues. Dette er forankret i barnevernsloven (2022) §1-9 *Samarbeid med barn, familie og nettverk*, der barnevernet skal tilrettelegge for et godt samarbeid med barnet, foreldrene og barnets nettverk.

Forskning viser at barn med minoritetsbakgrunn er mer i kontakt med barnevernet, enn etnisk norske barn. I 2009 fikk 6,7 prosent av alle barn og unge med innvandringsbakgrunn tiltak i barnevernet, mens prosentandelen til majoritetsbefolkningen for øvrig lå på 2,9. I Barnevernsinstitusjonen Grepperød i Oslo hadde 60 prosent av barna minoritetsbakgrunn, forteller daglig leder (Manum, 2015, s.140). Ulikheter i kultur, makt, oppdragelsesstiler og språk, synes å være hovedgrunnene for hvorfor mange minoritetsfamilier ender opp med et barnevernstiltak. Dette har ført til at etniske minoritetsforeldre frykter det norske barnevernet (Fylkesnes, 2018, s.22-23; Fylkesnes et al., 2015, s.94).

Hets mot barnevernet oppsto før gjennom ryktespredning og uttalelser fra bekjente. Derimot ser man i dag at slike protester mot barnevernet lettere spres gjennom sosiale medier. Deling av negative erfaringer og opplevelser har med bruken av digitale medier muliggjort det for mange å advare om det de oppfatter som barnevernets tyranni. Dette har for mange skapt en frykt for barnevernet, selv om de ikke har vært i kontakt med tjenesten selv (Vassenden & Vedøy, 2019, s.589; Haugen, Paulsen & Caspersen, 2018, s.13). Eksempelvis har Bollywood-filmen «Mrs. Chatterjee vs Norway premiere» som ble lansert i år, tatt for seg en barnevernssak fra 2011 i Stavanger. Ifølge Bufdir viser filmen til misforståelser og bagatellisering over omsorgsovertakelsessaken, som har økt den nasjonale frykten for det norske barnevernet (Bufdir, 2023).

1.1. Bakgrunn for valg av tema og introduksjon av problemstilling

Gjennom studieløpet har fagene som omhandler barnevernet og flerkulturell forståelse spesielt interessert meg. Dette kan henge sammen med egen erfaring og opplevelse med tjenesten, samt at jeg selv har minoritetsbakgrunn. Gjennom studiet fikk jeg en smakebit av minoritetsfamiliers problemer med tjenesten. Høsten 2021 fikk vi i barnevernsfaget en oppgave å se på den statistiske demografien i barnevernet. Her ble det tydeliggjort at familier med innvandrerbakgrunn var overrepresentert i barnevernet, men lite som forklarte hvorfor. Oppgaven appellerte veldig til meg, og jeg fattet en interesse for tematikken. Jeg har lenge vært nysgjerrig på forholdet mellom barnevernet og minoritetsfamilier i Norge, spesielt fordi mange av dem frykter barnevernet.

Som i mange andre vestlige land, er barn med minoritetsbakgrunn overrepresentert i barnevernet i Norge. Imidlertid er det begrenset kunnskap om årsaken til dette (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.83) Hva er det som hindrer minoritetsfamilier i å stole på barnevernet? Ligger hindringene for et godt samarbeid mellom barnevernet og minoritetsfamilier hos barnet eller foreldrene?

Ellingsen forklarer at et godt samarbeid og medvirkning av barn og unge i barnevernet, også består i å inkludere deres biologiske foreldre. Barnevernet har fått mye kritikk for å ikke ivareta dette (Ellingsen, som referert i Lichtwarck og Clifford, 2010, s.184). Personlig mener jeg at feltet i seg selv trenger en nytenkning og et mer helhetlig syn, noe som sosialt arbeid tilrettelegger for. Med et indre driv om å skape en endring samt øke egen kunnskap om barneverntjenesten, valgte jeg dermed å lene meg mer mot barnevernstematikken i denne oppgaven. Minoritetsforeldres frykt for barnevernet er et tema som lenge har fulgt meg, og jeg ble nysgjerrig på hva litteraturen sier rundt denne tematikken. Dette førte meg til følgende problemstilling:

Hva fører til at mange minoritetsforeldre frykter barnevernet? Hvilke tiltak kan brukes for å forebygge redselen minoritetsforeldre føler på i møte med barnevernet?

1.2. Sosialfaglig relevans

Som sosionom i barnevernet vil man ha et annet perspektiv, der våre teoretiske briller fokuserer på det sosialfaglige ved en problematikk. Hovedoppgaven vil være å sikre gode

oppvekst- og levekår for barn og familier, samt å minimere, forebygge og løse sosiale problemer (Hjemås, Beyrer & Dyrhaug, 2023, s.15-16; Forskrift om nasjonal retningslinje for sosionomutdanning, 2019, §8 h). I omsorgssviktsituasjoner har sosionomen mulighet til å se kompleksiteten. Vår brede kunnskap om sosiale problemer kan vise hvordan andre faktorer, som for eksempel fattigdom og sosioøkonomiske byrder, kan belaste en familie. Med en bredere kompetanse utenfor barnevernsfaget vil sosionomen inneha et helhetssyn (Martinsen, Ellingsen, Glemmestad, Zachariassen, Ytreland, Kalleberg, Saugerud, Karlsholm, & Harby, 2017). En kan derfor mene at det er nyttig å ha et sosionom-perspektiv i å forstå frykten som noe utenfor barnet, men samtidig med store konsekvenser for barnet.

FO understreker at sosionomer skal man ha kunnskap om migrasjon og kompetanse til å utøve sosialt arbeid i flerkulturelle kontekster (Fellesorganisasjonen). Yrket har som formål å være løsningsorienterte og å tilrettelegge for de mest marginaliserte i samfunnet. jf. §5 og 6 Forskrift om nasjonal retningslinje for sosionomutdanning (2019). Samme lov §2 nr. 4 tydeliggjør formålet med utdanningen, hvor det understrekes at sosionomen skal kunne erkjenne problemer på flere nivå, samt fremme medvirkning, dialog, og sosial inkludering. Sosionomers flerkulturelle kunnskap gjør seg dermed gjeldende innenfor barnevernet, hvor faget understreker samfunnsoppdraget vårt om å hjelpe de mest utsatte.

1.3. Avgrensninger av oppgaven

For å avgrense oppgaven, har jeg valgt å ikke bruke ord som «mistillit» da dette kan oppfattes som en konnotasjon - sekundær betydning - til frykt. Jeg har dermed heller valgt å bruke begrepet «frykt» som primærbetegnelse da begrepet i tillegg viser til alvorlighetsgraden som preger relasjonsforholdet mellom minoritetsforeldre og barnevernet.

I denne oppgaven skal jeg bruke begrepet «minoritetsforeldre». Dette er fordi begrepet kan anses som en paraplybetegnelse som inkluderer både innvandrere og flyktninger. Det skal understrekes at jeg anerkjenner at det finnes ulike typer flyktninger og innvandrere som kommer til landet av ulike årsaker og statuser, samt at det er store forskjeller mellom ulike etnisiteter og folkegrupper. Derimot var det begrenset forskning på spesifikke minoritetsgrupper. Jeg har derfor valgt å bruke begrepet «minoriteter» med en hensikt om å omfatte alle ikke-etnisk norske foreldre som opplever frykt for barnevernet.

Oppgavens fokus vil hovedsakelig være på minoritetsforeldrenes perspektiv, og ikke på barnevernsarbeidernes gjenfortellinger om foreldres opplevde frykt. Dette er for å anerkjenne og vise til autentisiteten av foreldrenes opplevelser, samt begrense omfanget av oppgaven. Derimot for å sterkere begrunne argumenter har jeg i noen tilfeller valgt å inkludere litteratur som tar for seg barnevernsarbeidernes perspektiv. Videre har jeg valgt å ikke fokusere på hvordan minoritetsbarn opplever frykten for barnevernet, da det var minimalt med forskning på dette.

Oppgavens teoretiske avgrensning vil basere seg på relevante deler fra Frasers og Honneths teorier, om de ulike maktstrukturen i samfunnet som hindrer minoriteter fra å oppnå sosial rettferdighet og dekke sine anerkjennelsesbehov. Disse teoriene vil være viktige for å forstå minoritetenes fryktopplevelser i henhold til barnevernet.

1.4. Begrepsavklaring

Frykt

Frykt er et flertydig, relativt og kontekstavhengig begrep. Ved assosiasjon vil mange oppleve «frykt» som en redsel, som en helst unngår å oppsøke, da det kan gi spontane følelser av uro og skrekk. Dette bekrefter Fylkesnes og flere (2015), der de definerer begrepet som en negativ følelse som frustrasjon, ambivalens og avmakt. Dette er følelser som mange kan kjenne på i forhold til de ulike tjenestene (s.82). I denne settingen skal jeg se frykten opp mot minoritetsforeldres samhandling med barnevernet.

Minoritet

Thorbjørnsrud (2019) definerer «minoritet» som det motsatte av majoritet. I storsamfunnet vil de altså være en gruppe av mindretall (s.242). Hovedfokuset i oppgaven vil være om minoritetsforeldres perspektiv.

Integrering

«Integrering» kan defineres som en ide om å opprettholde det som er felles mellom minoritetene og majoriteten. Prinsippet her er at minoriteten skal få bevare og utøve sine unike kulturelle praksiser så lenge de ikke bryter nasjonale lover (Thorbjørnsruds, 2019,

s.244). Oppgaven skal fokusere på de ulike integreringsmålene som kommer av å være en minoritetsforelder, både på individ- og systemnivå.

Kulturalisering

Fylkesnes (2018) definerer «kulturalisering» som en overfokusering på «kultur», der en tilskriver kultur som en årsak til familiers utfordringer (s.66).

Kultursensitivitet

Ifølge Paulsen og Mohammad-Roe (2021) viser man til «kultursensitivitet» når man er sensitiv i møte med andre kulturer, der man er bevisst på sine egne kulturelle rammer samtidig som man er åpen for andres «annerledeshet» (s.96).

1.5. Oppgavens oppbygning

Jeg har valgt å dele oppgaven i 5 kapitler. I neste kapittel, altså kapittel 2, skal jeg redegjøre for anvendt metode, søkeprosessen, samt artikler jeg valgte å inkludere og ekskludere, og hvorfor. I tillegg skal jeg vise til kildekritikk og drøfte teksten pålitelighet. Kapittel 3 viser til tematisk bakgrunn og hovedtrekk av litteratur som jeg fant ved bruken av metoden. Her rettes den teoretiske forståelsen mot Frasers teori om sosial rettferdighet og Axel Honneths anerkjennelsesteori. Kapittel 4 tar for seg drøftingen av problemstillingen. Her vil jeg drøfte foreldretøvelse i norsk kontekst, og herunder hvordan dette er bundet i sosioøkonomiske krav. Videre vil jeg vise hvordan dette kan skape motsetninger i forhold til andre kulturelle oppdragelsesstiler, samt hvordan kunnskap- og dialogmangel øker frykten. Avslutningsvis vil jeg vise til noen mulige barnevernstiltak som kan bidra til å forebygge frykten. Siste kapittel vil vise til konklusjon og hva som kan være veien videre innenfor problematikken.

2. Metode

Metode referer til en spesifikk fremgangsmåte som man anvender for å oppnå et ønsket resultat. Grunnet sosialt arbeids tilhørighet til samfunnsvitenskap, benyttes samfunnsvitenskapelige metoder for å innhente informasjon om den sosiale virkeligheten, for å analysere dataene og tolke hva de kan fortelle oss om samfunnet (Johannesen, Tufte & Christoffersen, 2016, s.25). Oppgaven inspireres fra litteraturstudie, men er i sin kjerne en litterær teoretisk oppgave. Her vil en ta utgangspunkt i eksisterende forskning, vist i systematisk og supplerende litteratursøk, for å belyse problemstillingen (Dalland, 2018, s.207).

Oppgaven er bygd opp av ulike kildemateriell. Det innledende søket bidro til å utforme problemstillingen, som senere ble brukt for å veilede det systematiske litteratursøket. I løpet av arbeidsprosessen foretok jeg også supplerende søk vist i enkeltsøk, for å bygge opp på det systematiske søket. Supplerende kilder ble også funnet gjennom kjedesøk fra andre bachelorstudier, anbefalt litteratur fra veileder, samt bruk av det lokale biblioteket. Metodisk brukes kildekritikk som et verktøy, der en skal kunne vurdere kilden på en reflektert måte. Dette kommer jeg tilbake til senere.

Inkluderings- og ekskluderingskriterier vil bli presentert etter hvert som søkeprosessen blir gjennomgått.

2.1. Innledende søk

For å få oversikt over hva slags forskning som allerede finnes om et tema, må en foreta et innledende litteratursøk (Dalland & Trygstad, 2018 s.153). Som vist innledningsvis hadde jeg en førkunnskap om frykten for barnevernet, men kjente lite til tematikken. Pilotsøket ble utført på den elektroniske litteraturbasen NTNU Oria med søkeordene «barnevern AND innvandrere». Jeg ønsket ikke å begrense søket mitt i første omgang, da det å søke bredt ville gi meg muligheten til å få et stort overblikk over tematikken før jeg skulle spisse prosjektet.

Her ble en av tekstene brukt som inspirasjon til problemstilling og projektskisse. Dette var teksten «*Frykten for barnevernet – en undersøkelse av etniske minoritetsforeldres*

oppfatninger» av Fylkesnes, Iversen, Bjørknes & Nygren (2015), som oversiktlig ramset opp hovedgrunnene for etniske minoritetsfamiliers frykt for barnevernet.

2.2. Systematisk søk

Litteraturen har hovedsakelig blitt funnet gjennom databasen Oria, da den viser til relevant data fra andre søkemotorer og databaser, slik som Idunn. Jeg prøvde å bruke databasen Social Services Abstract, men merket at det kom mye lik litteratur som på Oria. Med utgangspunkt fra Dalland og Trygstads (2018) kildehierarki, valgte jeg å kun ta utgangspunkt fra vitenskapelige artikler, fagbøker, lover og rapporter, master- og doktorgrader, da de er høyt oppe når det kommer til pålitelighet, kvalitetssikring og hvor mye de egner seg til faglig arbeid (s.153-154).

For å begrense antall ord, vil jeg henvise til vedlegget som viser til mine søkelogger. Her brukte jeg «trunkering» for å utvide søket, der man bruker stammeordet og inkludere en stjerne «*» på enden for å finne ulike varianter av ordet og flertallsendelser (Helsebiblioteket, 2021). Et eksempel på dette kan være «barn*», som vil vise til variantene «barnet» eller «barnehage».

Jeg valgte å gjenbruke ordet «barnevern*» fra det innledende søket, og ikke «innvandrere». Her brukte jeg heller begrepet «minoritet*» for å unngå søkebegrensninger, samt at fellesbegrepet ble mest brukt i funnet litteratur. Samme søkeprosess ble utøvd med engelske ord. Derimot måtte jeg legge til «norway» og «norwegian*» som et nøkkelord da jeg avgrenset min oppgave til å omhandle det norske barnevernet. Her dukket mange av de samme artiklene opp som i det norskspråklige søket.

For å begrense antall søkeresultater valgte jeg å fokusere på tekster fra tidsperioden 2018-2022. Derimot prøvde jeg å unngå bruk av tekster eldre enn ti år, da disse oftest viser til utdaterte og mindre pålitelige data (Dalland & Trygstad, 2018, s.162; Tjora, 2021, s.199). Imidlertid er teksten av Križ og Skivenes (2009) noe eldre. Dette kan svekke oppgavens holdbarhet i en viss grad. Jeg har likevel valgt å bruke teksten da jeg har vurdert den som tematisk fruktbar og gyldig, basert på Dalland og Trygstads (2018) vurderingskriterier (s.159-

160). Jeg opplevde det utfordrende å finne fersk litteratur som kunne implementeres. Dermed valgte jeg å prioritere tematisk relevans over publiseringsdato.

Her ble 7 av funnet artikler brukt i oppgaven.

2.3. Supplerende søk

Etter et dypdykk i pensumlitteratur fra tidligere emner fant jeg veldig lite stoff som tematiserte frykten for barnevernet. Jeg har derimot brukt boken «Møter mellom minoriteter og barnevernet» av Berg og Paulsen (2021) hyppig i oppgaven, da den problematiserer tematikken i stor grad.

Gjennom kjedesøk, håndsøk og litteraturanbefalinger fra veileder, fant jeg mange relevante tekster som jeg inkluderte i oppgaven.

De fleste artiklene brukt i denne oppgaven kommer fra det supplerende søket.

2.4. Litteraturens pålitelighet/kildekritikk

Kildekritikk viser til to framgangsmåter: kildesøk for å finne relevante kilder til problemstillingen og å bruke litteraturen på en faglig og pålitelig måte ved å argumentere for dens ståsted. Det er viktig å forklare hvordan man fant litteraturen og hvorfor den ble valgt (Dalland & Trygstad, 2018, s.158).

Metodens største svakhet er at det gir rom for «cherry-picking», som går ut på at en velger data og informasjon som bekrefter egne antagelser og påstander, altså «confirmation bias» (Wordpress). I en litterær oppgave vil den dataen du er på utkikk etter, være det du finner (Dalland, 2018, s.207). I denne oppgaven har jeg hovedsakelig tatt utgangspunkt i det som gjorde seg relevant for tematikken, og utelatt det jeg anså som irrelevant.

Jeg har brukt norsk og engelsk litteratur. Språkmessig kan en begrensning her være at oversettelsesprosessen fra engelsk til norsk kan påvirke tolkningen, da mange ord ikke direkte kan oversettes til norsk.

En annen ulempe er at metoden viser til sekundærlitteratur, der funn er tolket av andre (Dalland & Trygstad, 2018, s.158-159), og presentert med en bestemt problemdefinisjon, moralevaluering og løsningsforslag, kjent som innrammingsanalyse. Funnene reflekterer ikke en passiv virkelighetsspeiling. Det er dermed viktig å være bevisst og reflektert rundt sin førforståelse som kan påvirke hvordan en tolker noe (Tjora, 2021, s.200; Dalland, 2018, s.59). Som tidligere nevnt, kan min egen erfaring med tjenesten påvirke hvordan jeg tolker og presenterer funnene, som igjen er tolket av noen andre.

3. Teoretiske perspektiver og litteratur

3.1. Nancy Frasers sosial rettferdighetsteori

Det å bidra til gode og varige livskår til de mest utsatte i samfunnet er ansett som en kjerneverdi i sosialt arbeid. Dette gjør perspektivet om sosial rettferdighet sentralt (Saus, 2021, s.47; Fylkesnes, 2018, s.7). For Nancy Fraser er sosial rettferdighet noe som må til for å kunne sikre deltakelse på like vilkår, uavhengig av etnisitet, seksualitet, religion m.m. Dette krever at samfunnet legger til rette for de ulike ressursene, representasjonene og respekten som trengs for å utøve dette. Sosial ulikhet er ifølge Fraser et resultat av maktstrukturer (Fylkesnes, 2018, s.7-73).

Fraser viser til tre urettferdighetsformer som er knyttet til samfunnsstrukturer: kulturell, politisk og økonomisk. Førstnevnte viser til hvordan enkelte grupper tilskrives og assosieres med egenskaper av lavere verdi sammenlignet med andre. En gruppes deltakelsesmuligheter blir dermed svekket av prosesser vist i krenkelses og usynliggjøring gitt i kulturell dominasjon bundet i regler, normer, kunnskapstradisjoner, som er institusjonelt forankret (Fylkesnes, 2018, s.89).

Økonomisk urettferdighet viser til systematisk skjevfordeling av samfunnsressursene skapt av markedsøkonomiske mekanismer, der enkelte ikke får tilgang til ressurser for å kunne delta på like premisser. På systemnivå kan disse tydeliggjøres i barnevernet, der tidspress og mangel på ressurser gjør at minoritetsfamiliers kunnskaper og erfaringer ikke blir tatt til hensyn og inkludert i saksvurderinger (Fylkesnes, 2018, s.8).

Ifølge Fraser finnes det tre handlingsnivåer for å møte sosial urettferdighet. Affirmative tiltak er det første tiltaket, da det går ut på å synliggjøre de negative sidene av urettferdige samfunnsstrukturer, uten å faktisk endre roten i problemet. Dette vises derimot mer i transformative tiltak. Det siste nivået viser til demokratiseringsprosess, der alle berørte parter skal bli hørt (Fylkesnes, 2018, s.10).

3.2. Alex Honneths anerkjennelsesteori

Frasers deltakelsesteori har fått kritikk for å ikke konseptualisere hvordan krenkelses i mellommenneskelige møter kan oppleves (Fylkesnes, 2018, s.74). En slik erfaringsdimensjon

tydeliggjør dog Alex Honneth i sin anerkjennelsesteori, der hans forståelse av sosial rettferdighet bygges av subjektive erfaringer. Et individs identitetsutvikling kan bli truet av disrespekt og krenkelser vist i mellommenneskelige samhandlinger, som kan lede til følelser som sinne, irritasjon og skam. Følelsene kan vekkes dersom sosiale grupper ikke føler at deres ferdigheter, egenskaper eller verdier blir verdsatt av andre (Fylkesnes, 2018, s.74; Fylkesnes et al., 2015, s.89). Skjefstad (2012) forteller at anerkjennelse er en viktig verdi innad sosialt arbeid, likt som det demokratiske og humanistiske (s.56).

Honneth viser til tre anerkjennelsesnivåer, der motsatsen ansees som krenkelsesdimensjoner. Mennesket trenger å ha kjærlighet vist gjennom personlige relasjoner preget av empati og emosjonelle godhetsfølelser. Rettigheter blir det neste nivået, som viser til ens behov for lik behandling som alle andre. Siste nivået viser til solidaritet, som viser til ens behov for å bli verdsatt for sine prestasjoner og egenskaper. Her vil krenkelsene være alt fra diskriminering og emosjonell kulde, som kan lede til negative følelser, som vist ovenfor. Slike krenkelseserfaringer vil bidra til å motivere grupper og individer til å kjempe for endring og anerkjennelse. Med dette kan en dermed anse anerkjennelsesbehovet som en samfunnskraft som er strukturende (Fylkesnes et al., 2015, s.83-84). For å kunne utvikle en intakt identitet, trenger en å erfare alle anerkjennelsesformene, understreker Honneth (Skjefstad, 2012, s.58). I barnevernkonteksten kan disse elementene være viktige for å forstå samfunnsposisjonen til familier med minoritetsbakgrunn, og deres frykt for barnevernet (Fylkesnes, 2018, s.67).

3.3. Hovedårsakene til frykten

Frykten for barnevernet kan begynne allerede før migrasjonen til Norge. Mange familier blir fortalt at de bør "passe seg for barnevernet" gjennom ryktespredning, skremselspropaganda og negativ informasjon på sosiale medier (Haugen et al., 2018, s.12-13). Stabile og tette bånd på tvers av landegrenser, som eksisterer i transnasjonalitet, bidrar i stor grad til å opprettholde og spre frykt. I en flyktningleir i Midtøsten rapporterte FNs høykommissær for flyktninger at flere hadde blitt advart om barnevernet i Norge (Vassenden & Vedøy, 2019, s.584-589).

En undersøkelse viser at de som får informasjon om barneverntjenesten fra sosiale medier har mindre tillit til institusjonen enn de som får informasjon fra offentlige myndighetspersoner

(Aure & Daukšas, 2020, s.60). Dette anerkjenner Vassenden og Vedøy (2019) som en "crisis of trust", der sosiale medier ofte utelates som en årsak til frykten for barnevernet (s.584).

3.3.1. Barnevernet – «tjenesten som bare tar barn»

Minoritetsfamiliers største frykt i forhold til barnevernet er at de har mandat til å bare «ta barna deres». Mange føler at det eneste barnevernet egentlig hjelper med, er å frata deres barn (Fylkesnes et al., 2015, s.88). Forholdet mellom minoritetsbefolkningen og barnevernet er med andre ord preget av en stor grad av mistillit. Dette er for mange sårbart da barnevernspraksisen utøves imellom det offentlige og private, der barnevernet har mandat til å gripe inn i befolkningens privatliv. Her blir mange satt i en avmaktssposisjon, som jf. begrepsavklaringen, er et kjernebegrep i frykt. Barnevernets innblanding i menneskers liv skaper mer frykt for det mest dramatiske utfallet, altså akutte flyttinger og omsorgsovertakelser (Eide & Rugkåsa, 2015, s.78; Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.89-90).

Akutte tvangsvedtak foretas i de mest ekstreme tilfellene, da dette er en stor utfordring og belastning for både foreldre, barnevernsansatte og barnet. Handlingen vedtas dersom det er behov for øyeblikkelig hjelp, der barnet ofte må fjernes fra familien og bosettes et annet sted. Slike tiltak utøves oftest dersom det er snakk om blant annet voldsrelasjoner, omsorgssvikt eller rusproblematikk. Her vil de fleste foreldre gjøre motstand dersom dette utøves uten deres samtykke (Paulsen & Mohammed-Roe, 2021, s.83-84). Mange minoritetsfamilier mener de er overrepresentert og utsatt for slike omsorgsovertakelser som en følge av diskriminering (Fylkesnes, 2018, s.58; Kaweh, 2020, s.20). Ifølge tall fra Bufdir fra 2017, hadde 57% av barna som ble akutt plassert en mor med utenlandsk bakgrunn (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.87).

Foreldre som har vokst opp utenfor Norge har som oftest null kjennskap til barnevernet og deres mandat, da dette ikke er en normal ordning der de kommer fra (Ali, 2015, s.149; Fjelnseth, 2017, s.53-54). Dette har ført til mange ulike kulturelle gap når det kommer til barneoppdragelse, hva som anerkjennes som barnets beste og god foreldrepraksis (Križ & Skivenes, 2009, s.9). Mange vil dermed være på vakt og bære denne frykten med seg i

kontakt med andre velferdsinstitusjoner, der mange foreldre forteller om en mistillit til blant annet barnehager og skoler (Handulle, 2021, s.76-77; Lunga et al. 2021, s.64).

3.3.2. Dialogmangel

Fylkesnes og flere (2018) forteller at grunnen til at barnevernet skaper frykt for minoritetsfamilier er fordi de ikke har god nok dialog (s.90-92). Barnevernsarbeidere har et stort ansvar for å legge frem premisser for hvordan familiene blir tatt imot, der de første møtene vil determinere deres videre samarbeid. Dialog er spesielt viktig da det kan bidra til å redusere frykten til mange minoritetsfamilier der de blant annet kan få råd og veiledning, skape tillit og samarbeid, bidra i beslutningsprosesser, og avlivet usannheter om institusjonen (Paulsen og Mohammad-Roe, 2021, s.90-91).

Kommunikasjon defineres som en toveisprosess, som baseres på tolkning av meningsinnhold, og påvirkes av referanserammer, holdninger og maktrelasjoner. Konteksten kan her være kulturell, kontekstuell, verbal, ikke-verbal, skriftlig og implisitt (Paulsen, Thorshaug & Berg, 2014, s.10). Forskning viser at frykt kan ødelegge dialogen ytterligere. I en fryktutgytende og stressende situasjon vil selv en som behersker språket streve med å få med seg og ta inn informasjon som barnevernsarbeideren gir. Det er dermed viktig at informasjonen gjentas helt til den er forstått, der den må tilpasses etter språk- og kunnskapsnivået til brukeren. En strukturell hindring for deltakelse kan være begrensningene i barnevernets tid og høy saksmengde (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.90; Fylkesnes, 2018, s.28). Her kan en spørre seg selv om hva som skjer dersom partene møter på kommunikasjonsbarrierer eller ikke snakker samme språk?

Mange bruker tolk som en løsning på kommunikasjonsvansker som oppstår som følge av minoritetsgruppers begrensede språkkompetanse. I barnevernet er god dialog kjernen i tillit- og relasjonsbygging i møte med andre aktører (Haugen et al., 2018, s.14; Fylkesnes, 2018, s.27-28). Derimot viser flere tekster at det å bruke tolk avdekker flere utfordringer på kvalitet og systemnivå. Førstnevnte viser til hvordan personer som utfører tolkeoppdrag ikke trenger noen kvalifikasjoner for å utøve arbeidet. Markedets underregulering på tolkefeltet gjør det vanskelig for mange å få tak i kvalifiserte tolker, spesielt i små kommuner (Garcia & Berg, 2021, s.104; Fylkesnes, 2018, s.28). En tolkeundersøkelse viser at 64% har opplevd

konsekvenser grunnet mangel på tolkekvalitet i et møte (Garcia & Berg, 2021, s.108). Videre kan negative kvaliteter slik som mistillit, misforståelser og kommunikasjonsproblemer forsterkes ved bruk av ukvalifiserte tolker. Årsakene til dette kan blant annet være at de ikke kan oversette fagbegreper, snakker feil dialekt, bruker lang tid eller har en tendens til å ta del i samtalen der de rådfører foreldrene om å lyve eller ikke svare (Garcia & berg, 2021, s.105; Fylkesnes, 2018, s.28; Fjelnseth, 2017, s.55).

Ifølge Fjelnseth (2017) vil foreldre typisk oppfattes som samarbeidsvillige der møter ofte vil pågå uten tolk, som konsekvensielt kan føre til misforståelser og kommunikasjonssvikt (s.55). Dårlig kvalitet, og verstefall mangel på tolk, kan føre til beslutninger tatt på feil grunnlag, eller at familien ikke får den hjelpen de har behov og rett på. Som et resultat kan dette føre til enda større systemsvikt, der følelsen av likeverd svikes, og fryktes økes (Paulsen & Mohammad-Roe, s.90; Fjelnseth, 2017, s.56).

3.3.3. Barnevernet diskriminerer minoritetsfamilier

Ulike syn på barneoppdragelse viser til store kulturgap (Handulle, 2021, s.24; Handulle & Vassenden, 2021, s.471). Križ og Skivenes (2009) utdyper at kulturgapet viser til to dimensjoner; forskjeller i verdier og systemforståelse. Førstnevnte viser til hvordan sosialarbeideren ofte savner konsensus om hvordan barna har og bør bli oppdratt. Deres studie viste hvordan over halvparten av norske sosialarbeidere som hadde kommunikasjonsvansker på bakgrunn av verdiforskjeller, anså minoriteters syn på barneoppdragelse og barnebehov som en utfordring. Her tydeliggjorde de hvordan etniske minoriteter mangler generell samfunnsforståelse, slik som kjennskap til sosialarbeiderens og barnevernets rolle (s.9).

Det er en formidlende hensikt når barnevernsarbeideren kommuniserer med brukeren, altså en illokusjonær dimensjon (Križ & Skivenes, 2009, s.7). Her må profesjonsutøveren videreformidle om «god» barneoppdragelse til ulike omsorgspersoner. Dette er fordi foreldre har en nøkkelrolle for å fremme gode utviklingsgrunnlag og beskytte barnet, men blir samtidig ansett som ukyndige som trenger ekspertråd. Barnevernets «eksperter» skal altså bære en kunnskap som skal «disiplinere» foreldrene for å kunne «hjelpe» familien (Fylkesnes, 2018, s.13).

Flere av artiklene tydeliggjør hvordan mange minoritetsforeldre anser det som diskriminerende at deres barn systematisk omplasseres i etniske norske fosterhjem. Dette hindrer kulturell utfoldelse, da de oftest ikke får vedlikeholde sin etniske kultur og språk ved en omplassering eller tvangslokalisering. (Fylkesnes, 2018, s.58; Ali, 2015, s.150; Lunga et al., 2021, s.61). Mange anser dermed dette som en diskriminerende og assimilerende praksis, da mangelen på fosterhjem med minoritetsforeldre gjør at mange barn er nødt til å tilpasse seg majoritetskulturen. Her utdyper Fylkesnes et al. (2015) at i tillegg til dårlig ivaretagelse av barns etniske tilhørighet, kan også mange fosterforeldre vise til negative representasjoner av deres opprinnelsesland (s.83-92). Europarådets rammekonvensjon tydeliggjør behovet for vernet for nasjonale minoriteter, der de peker på hvordan religiøse, kulturelle, språklige og etniske identiteter skal respekteres, samt videreutvikles, fremmes og bevares, i demokratiske nasjoner. Disse er videre begrunnet i menneskerettighetene (Saus, 2021, s.42).

3.3.4. «Gode» og «dårlige» foreldre

Den kvalitative studien vist i teksten «Recognizing the «big things» and the «little things» in child protection cases» av Ursin, Oltedal og Guzmán (2016), forklarer hvordan «familie» kan gjøres og uttrykkes, samt hvordan sosionomer og andre profesjoner tolker dette. Ideer om «riktig» og «gode» foreldreutøvelser er forankret i politiske og juridiske føringer, og dermed institusjonelt implementert i barnevernsarbeidet (s.939). Noen kan mene at disse bunner i etnosentriske og hegemoniske verdier og normer, som betyr at en nasjonalgruppe vurderer andres kulturelle verdier og skikker ut ifra sine egne (Ursin et al., 2016, s.939; Singh, 2020, s.12), og som man dermed anser som å være sannheter (Fylkesnes, 2018, s.73). Ifølge norsk lov vil en «god forelder» fremme barnets autonomi og uavhengighet i stor grad. «Riktig» oppdragelsen i Norge viser dermed til mer individualistiske trekk. Dette ekskluderer minoritetsforeldre som innehar en mer kollektivistisk oppdragelsesstil der barnet skal ha respekt og underkaste seg for foreldrene, i tillegg til å være lydige og pliktoppfylgende (Krasniqi og Tangerås, 2016, s.43; Vassenden & Vedøy, 2019, s.43).

Ursin og flere (2017) forklarer videre at profesjonsutøvere målte «riktige» måter å «gjøre familie» og «vise familie», ved å se på de «store tingene» foreldrene gjorde som kunne fremme gode utviklingskår for barnet. Dette var alt fra foreldres skolegang, fast ansettelse, gode sosioøkonomiske tilstander, god kjernefamiliestruktur, faste boforhold og mer. Disse er

oftest nedfelt i ulike dokumentasjoner og skriftlige kontrakter, som gjorde det lettere for en travel og overarbeidet profesjonsutøver å verifisere. De «små tingene» gitt i mer hverdagslige handlinger slik som foreldreansvar, kjærlighet, mat og klær og annen immateriell gavegivning, ble tatt lite i betraktning i saksbehandlingen om mulige omsorgsovertakelse. For minoritetsforeldre som lever i en hverdag preget av institusjonalisering og fattigdom, blir de «små tingene» ansett som deres måte å pleie deres foreldreskap og skape en familiefølelse (s.932-938).

3.4. Forebyggende tiltak for å redusere frykten

Barnevernet er kjent med frykten mange minoritetsforeldre har ovenfor hjelpetjenesten. Det er dermed iverksatt en del tiltak for å forebygge frykten, men samtidig ser man at dette fort kan være vanskelig å gjennomføre i praksis. Her skal jeg trekke frem tiltak som allerede eksisterer i dagens barnevern.

Et sentralt tiltak er Parent Management Training (PMTO), som er et veiledningsprogram for familier som trenger kunnskap og rådgivning på oppdragelse i norsk kontekst. Her er barneperspektivet og barns rettigheter sentralt (Ali, 2015, s.149). Fylkesnes (2018) mener at programmet også bidrar til å forme mer kultursensitive rekrutteringsstrategier (s.29). Derimot mener Ali (2015) at dette bør tilrettelegges på flere språk, samt at generell veiledning bør tilbys ytterligere i barnevernet (s.149).

Saus (2021) foreslår restorativ praksis for å minimere frykten mange minoritetsfamilier kjenner på i møte med barnevernet. Metoden går ut på et ønske om å reparere og gjenopprette skadde relasjoner gjennom handlinger. Det mest kjente tiltaket i barnevernet er familierådsmodellen, som samler familier som har utfordringer eller konflikter. Metoden kan her hindre akutte flyttinger, da familieråd gir rom for å finne fram til andre alternative løsninger (s.48-49). Ifølge Paulsen & Mohammad-Roe (2021) ble dette tiltaket hyppig brukt i Kongsberg kommune, som resulterte i store reduksjoner i flyttinger utenfor hjemmet (s.92). Her er myndiggjøring og brukermedvirkning sentralt, da det er brukeren som har makten og er ekspert på seg selv. Derimot har familierådsmodellen fått kritikk for å gjøre det mulig for foreldre å begrense unges frihet ved å utøve kontroll (Saus, 2021, s.49; Paulsen & Mohammad-Roe, s.92).

Et nyere tiltak vises i det Lunga, Fylkesnes og Hagatun (2021) kaller for brobyggere eller «linkarbeidere», som i møte med barnevernet skal fremme minoritetens behov og særskilte interesser. Fraser hevder at det er sentralt å vise til tiltak som anerkjenner det unike og partikulære ved en minoritetsgruppe, og allmennmenneskelige (s.76). Barne- og familiedepartementet (2023) har allerede iverksatt dette tiltaket i enkelte kommuner, og det har fått gode tilbakemeldinger (NOU 2023: 7, s.170).

4. Diskusjon

Litteraturen viser til flere årsaker til hvorfor mange minoriteter frykter det norske barnevernet. For å besvare problemstillingen skal jeg fokusere på følgende: hvordan norsk foreldrepraksis for mange minoritetsforeldre kan være vanskelig å oppnå. Jeg vil se på hvordan dette henger sammen med sosioøkonomiske krav, dialogmangel og hvordan dette kan påvirke familierelasjonen. Deretter vil jeg spesifisere hvordan motsetninger i kultur og oppdragelse kan øke frykten. Avslutningsvis trekker jeg frem ulike tiltak som kan forebygge frykten for barnevernet.

4.1. Foreldreutøvelse i norsk kontekst – en umulig standard for minoritetsforeldre

Ny kunnskap om barneoppdragelse har endret synet på barn på et globalt nivå. I dag anses barn som kompetente aktører som trenger egne rettigheter for deltakelse og makt. Samtidig oppfattes barn som de mest sårbare, uskyldige og maktesløse samfunnsdeltakerne (Fylkesnes, 2018, s.12), som har behov for særskilte lover for å beskytte dem, jf. Barnevernet i Norge. I sosialt arbeid er det elementært å opprettholde og ivareta disse rettighetene for å beskytte barnet (Križ & Skivenes, 2009, s.13). For nye migranter i Norge er kan det være vanskelig for å forholde seg til disse reglene. Dette mener Eide og Rugkåsa (2015) kan skape konflikter mellom foreldre og barnevernet, spesielt dersom foreldrene ikke deler dette normative synet (s.78).

Minoritetsforeldre har en tendens til å fokusere mer på familieomsorgen, mens barnevernet legger vekt på barnets omsorg og autonomi. For minoritetsforeldre vil dermed vestlig oppdragelse forutsetter et maktskifte mellom foreldre og barn (Krasniqi og Tangerås, 2016, s.111). I takt med Krasniqi og Tangerås (2016, s.111) forteller Križ & Skivenes (2009, s.4) at barnevernet viser til en etnosentrisk og hegemonisk oppdragelsespraksis, der retningslinjene og lovene ikke er tilrettelagt for minoritetsgruppene, men majoritetsgruppen. Vagli begrepsfester dette som middelklassenormen, der grunnlaget for inngrep i en familie baseres på alt som er avvik fra normen (Vagli, som referert i Krasniqi & Tangerås, 2016, s.111). De føler altså at autoriteten ser deres oppdragelsesstiler og foreldreroller gjennom rasebriller. Ifølge Fraser representerer dette en kulturell urettferdighet, der barnevernet usynliggjør og krenker minoritetsforeldres kulturelle praksis (Fylkesnes, 2018, s.8).

Barneverntjenesten har definisjonsmakt til å bestemme hva som anses som «god oppdragelse». Her kan mange minoritetsfamilier føle at deres syn på kjønnsroller og barneoppdragelse fort kan diskvalifiseres, som kan oppfattes som et nedsettende og diskriminerende syn på deres foreldrerolle (Krasniqi & Tangerås, 2016, s.112; Fylkesnes, 2018, s.27). Akselvoll forklarer at dagens moderne samfunn oppfatter «godt» foreldreskap som høyutdannede og økonomisk sterke foreldre som behersker den digitale arena. For minoritetsforeldre kan denne standarden være spesielt vanskelig å tilpasse seg. En konstant overvåking fra «barndomsinstitusjonene», slik som skoler og barnehager, gjør at mange prøver å praktisere det de tror er «den riktige» foreldrerollen i Norge, men føler fort at de ikke strekker til (Akselvoll, som referert i Bønnhoff, 2020, s.6-12). Dette kan skape en indre frykt da mang mener at disse institusjonene har en lav terskel for å rapportere til barnevernet. (Handulle, 2021, s.7; Aure og Daukšas, 2020, s.61).

Studien til Aure og Daukšas (2020) forteller hvordan mange minoritetsforeldre føler at de strategisk og bevisst må styre hvordan andre oppfatter dem i det offentlige rom. Mange blir fiksert på hvordan de presenterer seg selv og sine barn, og trener barna til å «svare riktig» i barnehagen/skolen (s.61-64) I tillegg føler de på et krav om å ha gode økonomiske rammer så barna får deltatt på ulike aktiviteter både i fritiden og i feriene (Handulle & Vassenden, 2021, s.476-477). Dette kan tolkes som at barndomsinstitusjonen innehar en makt som gjør at mange minoriteter frykter å være en «normal forelder», da de konstant prøver å nå opp til et ideal for å ikke bli rapport til barnevernet.

Et motargument understrekes her av saksbehandlere i teksten til Krasniqi og Tangerås (2016), som forteller at de selv ikke opplever at det er en sammenheng mellom barnevernets «diskriminerende» og «etnosentriske» praksis og frykten minoriteter har til barnevernet (s.82-83). Basert på dette kan en muligens påstå at barnevernet viser til lite selvkritikk og selvinnsikt, som kan hindre mulige forebyggende relasjoner og tiltak.

Videre utdyper Handulle og Vassenden (2021) at selv minoritetsforeldre som kjenner til barnevernet og det norske samfunnssystemet, kan være redde for hvordan disse barndomsinstitusjonene oppfatter dem. Derimot er de ikke redd for å bli fratatt sine barn, men for å bli avhørt og inntrengt, da det truer deres selvtillit som forelder (s.477-478). Her poengterer Fylkesnes et al. (2015) hvordan frykten for krenket foreldreidentitet kan speiles i

deres frykt for barnevernet (s.89). Sett fra et kritisk ståsted påpeker Krasniqi og Tangerås (2016) at Handulle og Vassenden studie ikke tar for seg de kulturelle og sosiale kodene, som former minoritetenes opplevelser (s.82-83). Det kan derfor argumenteres for at minoritetsforeldre som har kunnskap om barnevernet vil erstatte frykten fra å miste sine barn med en ny frykt – frykten for å bli oppfattet som en dårlig forelder.

4.2. Kulturelle motsetninger i oppdragelsespraksiser

Barnevernsarbeidere har et ansvar for å være bevisst på minoritetsfamiliers rettigheter og plikter. Dette inkluderer å bevare en persons etniske tilhørighet og gi rom for den enkelte å praktisere sin kultur, religion og eget morsmål, jf. FNs menneskerettigheter, norsk lov og barnekonvensjonen (Saus, 2021, s.42; Fylkesnes, 2018, s.23). Imidlertid er det nulltoleranse for oppdragelsespraksiser som involverer voldsbruk og maktutøvelse, samt negativ sosial kontroll, jf. Ot.prp.nr.104 (2008-2009): 34. Dette er noe minoritetsfamilier er spesielt sårbare for. Barnevernsarbeidere må derfor være bevisste på disse problemområdene og ha kunnskap om hvordan håndteres og forebygges (Vassenden & Vedøy, 2019, s.584).

Som «kulturelle instruktører» fungerer barnevernsarbeidere som formidlere av norske verdier og syn på barnets beste til minoritetsforeldre (Križ & Skivenes, 2009, s.13). Likevel poengterer Hofman hvordan mange sosialarbeidere unngår å konfrontere omsorgspersoner med en annen etnisk bakgrunn om deres syn på systemforståelse, språkproblemer, omsorgssvikt, oppdragervold og barns behov. Dette vises i hvordan flere barnevernsarbeidere har nedvurderte muslimske verdier framstilt av flere foreldre, som har resultert i møter preget av engstelse og usikkerhet (Hofman, som referert i Fylkesnes et al., 2015, s.93). Dermed kan det antas at barnevernsarbeidere kun videreformidler sine forventinger til minoritetsforeldrene, og tar det som en selvfølge at de skal godkjenne og akseptere disse. Dersom disse kravene ikke blir fulgt, vil det bli konsekvenser (Akhtar, 2021, s.41-46). Fra Fraser sin side kan dette oppleves som kulturell urettferdighet, mens fra Honneth sin side kan dette vil være et brudd på alle aspektene gitt i anerkjennelsesteorien.

Selv om det å gi tilstrekkelig informasjon og konsultasjon på en åpen og forståelig måte er en viktig forutsetning i barnevernet, har de fått kritikk for å kun fokusere på minoritetsfamiliers «mangler» (Fylkesnes, 2018, s.65-66). I sosialt arbeid blir dette en form for

«klientifiseringsprosess», der andres «kultur» definerer dem som noe utenfor, eller «den andre», enn «oss/vi». Det er altså «andre» som kommer til kort, da våre ideer om hva som er «sant» og «riktig» av barndom og foreldreskap er standarden i byråkratiske prosesser (Fylkesnes, 2018, s.66; Akhtar, 2021, s.17-18). Ifølge Fraser er dette en «displacement» av problemområde, jf. Frasers sosiale rettferdighetsteori. Men igjen påpeker Aure & Daukšas i takt (2020) at selv integrerte minoritet ønsker å opprettholde dette skillet mellom «oss» og «dem» (s.64).

Videre påpeker Fraser sammen med Paulsen og Mohammad-Roe (2021) at det å bruke kultur som årsaksgrunnlag er som «å spise en kake og prøve å smake egget» (s.95). For å unngå diskriminerende praksis basert på en kulturalisering, har kultursensitiv praksis blitt anerkjent som en løsningsmetode i barneverntjenesten (Handulle & Vassenden, 2021, s.471). Flere forskere har imidlertid stilt seg kritisk til kultursensitivitets-begrepet, fordi det impliserer at det er en «annerledeshet» som sosialarbeiderne er nødt til å takle når det gjelder etniske minoriteter Dette kan videre bidra til en kulturalisering, diskriminering- og annengjøringsprosess (Garcia & Berg, 2021, s.103; Fylkesnes, 2018, s.66). I tillegg kan en kritisere kultursensitivitetsbegrepet for å generalisere kulturer, der en kan spørre seg selv om dette skaper et hinder for å faktisk lære om kultur (Fylkesnes, 2018, s.72).

Ifølge Fylkesnes (2018) kan universelle standardiserte føringer på hva som anerkjennes som «god» oppdragelse og foreldreutøvelse, hindre barnevernsarbeidere fra å se og forstå det foreldre og barn kan dele av erfaring, som fattigdom, rasisme og utenforskap. Dette kan være viktige betraktninger for å skape løsningsfokuserte tiltak og god dialog (s.70).

4.3. Sosioøkonomiske krav for foreldreutøvelse

Fraser kritiserer Honneth for å ikke ta høyde for den siden av sosial urettferdighet som vises i den økonomiske samfunnsorganiseringen. En konsekvens av dette kan ifølge Fraser være «displacement» - basert urettferdighet som et resultat av kulturell disrespekt når den egentlig stammer fra økonomiske samfunnsstrukturer. Denne debatten vises i dagens krysskulturelle barnevern, der problemstillinger slik som hva som fører til at mange frykter barnevernet hovedsakelig viser til et spørsmål om kultur eller klasse (Fylkesnes, 2018, s.10).

Dagens vestlige foreldrerolle viser til økonomiske standarder. Skjevfordelingsmekanismer er grunnlaget for dannelsen av den norske velferdsstaten, gjennom ordninger slik som barneverntjenesten. Derimot viser statistikk at fattigdom også er sosialt skjevt, der 53,4 % av barn i familier med lav inntekt hadde minoritetsbakgrunn (Fylkesnes, 2018, s.9). Flere funn viser at de fleste barn med etnisk minoritetsbakgrunn ble plassert utenfor deres hjem på grunn av sosioøkonomiske belastninger i form av lav sosial og økonomisk kapital (Lunga et al., 2021, s.78; Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.93; Garcia & Berg, 2021, s.101). Dette henger i tråd med økonomisk urettferdighet vist i Frasers teori.

Ifølge Honneths teori er det moralske anerkjennelsesstrukturer som viser til materiell ulikhet, som verdsetter enkelte grupper framfor andre. For å bli en moralsk tilregnelig person trenger en å oppnå en viss levestandard (Skjefstad, 2012, s.61). En kan dermed forstå hvordan dette kan føles som en tilleggsbelastning for mange foreldre, da forventinger om en viss materiell levestandarden for barn kommer som et tillegg til en allerede krevende integrering i landet. Dette ansees som en form for kumulativ diskriminering – minoriteter opplever diskriminering i flere områder, uten at de ulike faktorene sees i sammenheng. Mange kulturer har for eksempel ulike kjønnsroller, som medfører til at kvinnene i familien oftest ikke sysselsettes, og dermed har dårligere råd (Saus, 2021, s.41; Fjelnseth, 2017, s.54). Det trengs altså dermed et interseksjonelt perspektiv i barnevernsarbeidet – analytisk perspektiv som viser samspillet av sosiale hierarkier gitt i etnisitet, rase, kjønn, sosial klasse og mer, som påvirker ens livsvilkår (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.89). Motsetningsvis utdyper Fylkesnes (2018) at flertallet av innvandrerbarn får hyppigere økonomisk hjelp enn det norskfødte får (s.18).

Etnisk minoritetsfamilier må opprettholde en form for dobbelkulturell oppdragelsespraksis med en konstant bekymring for diskriminering, samt kunne utjevne andre sosioøkonomiske faktorer for å sikre en god barndom, slik som bosituasjon, utdanning, helse og økonomi m.m. (Lunga et al., 2021, s.78). Slike strukturelle prosesser kan medføre til en følelse av avmakt, som igjen vil brygge familiers frykt for at deres barn ender opp i barnevernssystemet. Frykten omfatter spesielt minoritetsforeldre da disse oftest opplever en større form for sosioøkonomisk marginalisering i Norge, som hindrer likeverdig deltakelse i samfunnet, som igjen kan være et grunnlag for deres overrepresentasjon i barnevernet (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.93). Motsetningsvis forteller Fylkesnes (2018) at det er flere etnisk norske som får barnevernstiltak som en årsak av deres sosioøkonomiske status, enn migranter.

Hun mener at det heller er minoriteters sivile status som enslige forsørgere som er årsaksgrunnet for barnevernsinnblanding (s.19).

4.4. Kunnskapsmangel som grunnlag for frykten

Frykten for barnevernet gjør at mange minoriteter er redd for å innvandre til Norge. Dette er det første varsel-signalet for at endring må til. Rykter og antagelser som flyter mellom relasjoner både nasjonalt og transnasjonalt, har gjennom teknologi muliggjort for mange å kommunisere sine meninger om barnevernet som de ellers føler de må undertrykke. Dette gjelder spesielt de som sliter med å kommunisere med barnevernet, eller føler de ikke tør å motsi tjenesten i frykt for mulige konsekvenser (Akhtar, 2021, s.53-55). Derimot er det viktig å tydeliggjøre at en ofte kan ty til medier for å spre negative erfaringer, da dette ofte øker oppmerksomhet på saken. Kaweh (2020) forteller videre at det er viktig å være bevisst på at ryktespredning og negative påstander om andre er vanlig blant mange minoritetsgrupper (s.18).

Som vi vet er frykten for barnevernet særlig knyttet til bekymringen for at barnevernet vil ta ens barn. Forskning viser at barn med minoritetsbakgrunn har større risiko for å få barnevernstiltak enn andre barn, og at barn med én forelder med minoritetsbakgrunn er overrepresentert i omsorgsovertakelsessaker (Fylkesnes, 2018, s.19). Samtidig viser annen forskning at overrepresentasjon av minoritetsbarn i barnevernet primært gjelder hjelpetiltak og ikke omsorgsovertakelse. Hjelpetiltak er ofte midlertidige og involverer ikke omplassering av barnet (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.83-86). Minoritetsforeldres frykt for barnevernsinngrep er dermed ikke usann, men kan være en forenklet og ensidig forklaring som kan skape unødvendig frykt.

Funn viser at flere nyankomne minoritetsforeldre ønsker å lære om norsk oppdragelse, foreldrepraksis og ulike tilretteleggingstiltak (Handulle & Vassenden, 2021, s.475; Bønnehoff, 2020, s.12). Derimot følte mange at slik informasjon ikke var tilgjengelig for dem, der mange følte at barnevernet hadde skjulte hensikter med å bevisst gjøre foreldrene mindre egnet, slik at de kunne ta deres barn og plassere dem i etniske norske familier (Krasniqi & Tangerås, 2016, s.14).

På den ene siden kan en forstå hvordan frykten for at barna skal miste sin kulturelle tilhørighet ved en eventuell omsorgsovertakelse kan for mange oppleves som skremmende. Men på den andre siden kan virke som at en stor årsak for frykten også kommer fra at mange minoritetsforeldre mister makten og autoriteten til å bestemme over sine barn (Krasniqi og Tangerås, 2016, s.122). Det går dermed ut over egen identitet og stolthet. Her påpeker Križ & Skivenes (2009) at kulturell læring fra begge parter er viktig, der det spesielt er viktig at barnevernet viser ærlighet om deres kunnskapsmangel og læringsvilje, der de gjennom gode dialoger etterspør minoritetsforeldrene om å forklare hva de anser som kulturelle verdier. Derimot viser samme studie at norske sosialarbeidere i barnevernet er mer opptatt av å selv bli forstått av minoritetsforeldrene, enn motsatt (s.14-15).

4.5. Dialogmangel og bruk av tolk

Det å ikke vite eller forstå hva som foregår kan for mange være spesielt fryktinngytende. Dialog er dermed sentralt for å forebygge frykten for barnevernet, og viktig for å utøve gode tiltak basert på riktig grunnlag. Som nevnt tidligere kan sosioøkonomiske faktorer være grunnlaget for hvorfor mange minoritetsfamilier har dårlige kår, slik som trangboddhet og dårlig økonomi, noe som ofte blir forklart ut fra kultur og etnisitet. I sosialt arbeid er det dermed sentralt med brukermedvirkning gjennom dialog, da fraværet av dette kan bidra til å opprettholde sosiale urettferdige samfunnsforhold, som igjen kan lede til diskriminerende praksiser (Fylkesnes, 2018, s.64-65). Dette bekreftes også i den måten barnevernsarbeidere utøver enveiskommunikasjon (Krasniqi & Tangerås, 2016, s.115), altså at minoritetsforeldrene kun forsvarer sin omsorgsutøvelse (Fylkesnes et al., 2015, s.89) Til tross barnevernets ansvar og plikt til å fremme og vedlikeholde god dialog, kan en stille spørsmål ved hvorfor det fortsatt er en mangel på dette.

Ifølge studien til Križ & Skivenes (2009) skyldes mangelen på dialog at flere sosialarbeidere føler at omsorgspersoner kommer fra kulturer som ikke har et barnesentrert syn, og dermed ikke ønsker å dele sine bekymringer rundt dette (s.10). Ettersom barnet og dets behov er hovedfokuset i barnevernet, kan det tenkes at mange barnevernsarbeidere synes det er vanskelig å kommunisere med minoritetsfamilier dersom de ikke fokuserer på barnets beste.

Det er også vist at bruken av tolk kan skape mistillit, da flere familier frykter at tolken skal bryte taushetsplikten (Fylkesnes, 2018, s.28; Garcia & Berg, 2021, s.108). Dette er spesielt sår i minoritetsmiljøer, der familieæren settes på spill ved at de fleste kjenner hverandre og snakker fritt seg imellom. Dette kan vanskeliggjøre aktørenes frie samtale, og skape tvil og skepsis (Fjelnseth, 2017, 53-55). Brudd på taushetsplikten viser til dårlig tolkepraksis som utgjøre enda en barriere for etniske minoritetsforeldre, som kan forsterke frykten mot barnevernet. Til tross for dette viser Fylkesnes (2018) at flere tolker etterspurte bedre informasjon før selve oppdraget, samt tolkeopplæring for barnevernet (s.28). I tillegg har Barne- og familiedepartementet foreslått å innføre en egen tolkelov vist i *Tolkning i offentlig sektor – et spørsmål om rettsikkerhet og likeverd* (NOU 2014: 8, s.172).

Et argument fra Paulsen og Mohammad-Roe (2021) er at dialog er viktig for å legge premisser for samarbeid og tillit ved å kunne avlive usannheter og øke kunnskap. Dette kan igjen forebygge frykten mange har for barnevernet (s.90). Ifølge FOs yrkesetiske grunnlagsdokument er det viktig at sosialarbeidere viser til omsorg, tillit, åpenhet og nestekjærlighet (s.5). Honneth mener også at det er viktig at den personlige relasjonen viser forståelse og empati, da fraværet kan føles krenkende og selvstillitstruende. Neuman mener imidlertid at det kan være vanskelig å ivareta kjærlighet i det profesjonelle relasjonsarbeidet, da samhandlingen ofte preges av midlertidighet og maktujevnheter (Neuman, som referert i Fylkesnes et al., 2015, s.83-93). På den andre siden kan en se på Lunga og flere (2021) som påpeker at fastsatte diskurser om allmennomfattende verdier i barnevernet kan føre til at komplekse utfordringer reduseres til en forenklet forestilling om kun kommunikasjonsproblemer mellom minoritetsbefolkningen og barnevernet (s.76).

Basert på dette kan en vise til Paulsen og Mohammad-Roe (2021) som understreker at en jevnlig dialog mellom minoritetsforeldre og barnevernet kan bidra til å redusere frykten som minoritetsforeldre har. Dog hevder Lunga og flere (2021) at dialogmange ofte brukes som en enkelt forklaring på minoritetsforeldres misnøye og frykt, når det egentlig ligger mer komplekse problemer bak, slik som uenighet om «riktig» oppdragelsespraksis og systematisk diskriminering. Dette ble tydeliggjort i det minoritetsforeldre var redde for å dele informasjon av frykt for at barna deres skulle bli tatt, samt at mange barnevernsarbeidere påsto at minoritetsforeldre ikke hadde et barnesentrert syn, som gjorde at de tokk på seg en rådgivningsposisjon.

4.6. Tiltak som kan redusere frykt

I denne bolken skal jeg ta for meg noen tiltak som litteraturen understreker et behov for å bli iverksatt eller trenger å få større fokus. Her skal jeg vise til tre tiltak som jeg mener kan bidra til å redusere frykten minoritetsforeldre har for barnevernet i stor grad.

I dag ser man mer affirmative tiltak i barnevernet. Frasers perspektiv anbefaler å unngå affirmative handlingsnivåer da det individualisere utfordringene i det krysskulturelle barnevernsarbeidet. Dette tydeliggjøres i hvordan tjenesten tilbyr nye innvandrere veiledning og råd om Norges forventinger om utøvd barneoppdragelse og foreldrerolle, men ikke nødvendigvis endrer eller tilpasser den strukturelle samfunnsordenen. For å kunne utøve dette vil en måtte foreta transformativ tiltak (Fylkesnes, 2018, s.10). Et slikt progressivt tiltak kan en påpeke er sentralt i sosialt arbeid, der dette bidrar til å styrke livsbetingelsene til de mest marginaliserte.

Som nevnt tidligere frykter mange minoritetsforeldre at barna kommer til å miste kultur og morsmål dersom det blir foretatt et omplasseringstiltak. Derimot så vet man at barn har rett på kulturell kontinuitet, jf. barnevernkonvensjonen og norsk lov. Som en del av den restorative – gjenopprettende praksisen har barneverntjenesten vektlagt søken etter flere fosterhjem som speiler barnets språklige og kulturelle bakgrunn (Saus, 2021, s.49). Lunga og flere (2021) foreslår å bruke eget nettverk og familiemedlemmer som mulige fosterhjems plasseringer (s.77). Motsetningsvis viser erfaringer fra Barnevernvakten i Oslo at mange familier ikke ønsker å bruke sitt eget nettverk som mulige fosterplasseringer, da de anser det som skamfullt å ha kontakt med barnevernet. De vil altså at barna heller skal plasseres til ukjente familier, som «straff» eller lærepenge for at barna har «tystet» på sine foreldre (Paulsen & Mohammad-Roe, 2021, s.92).

Som nevnt tidligere er kompetanseheving og tilrettelagt kommunikasjon sentralt, spesielt for førstegenerasjonsforeldre som oftest sliter med å ta til seg beskjed som blir fortalt til dem. Garcia og Berg (2021) forteller at et mulig tiltak kan her være å oversette barnekonvensjonen og voldsinformasjon, samt rettigheter og plikter på alle språk, for å unngå feilinformasjon og tvetydigheter. Derimot må dette også gjøres muntlig da enkelte kan være analfabeter (s.109). En kritikk på dette er at det kan kreve en del tid og ressurser fra barnevernet.

Et tiltak som Garcia og Berg (2021, s.103) trekker frem er en mer mangfoldig barnevernsstab, da dette kan redusere frykten til mange minoritetsforeldre. Idealresultatene vil her være økning av sensitivitet for diskriminerende praksiser og stereotypiske holdninger, i tillegg til maktutjevning og mer tillit mellom tjenesten og minoritetsfamilier. Dette kan også redusere tid- og ressursbruken, samt misforståelser ved å unngå å bruke tolk. Videre kan dette også fungere som en kompetanseheving for andre ansatte, i form av å forstå andre kulturer og oppdragelsesstiler (Krasniqi & Tangerås, 2016, s.123-124). Ali (2015) mener at alle barnevernssaker bør inkludere minst en barnevernsarbeider som har mangfoldskompetanse, for å kunne ivareta de kulturelle behovene (s.150). Derimot kan en se for seg at mange minoritetsforeldre hadde bekymret seg for å snakke fritt til en barnevernsarbeiderens med ikke-norsk bakgrunn, da informasjonsspredning er vanlig i minoritetsmiljøer, som nevnt tidligere.

Når det gjelder assimilerende praksis på systemnivå gitt i omplasseringstiltak, mener Saus (2021) at et tiltak her kan være at barnevernet skal prøve å bidra til å gjenskape barnets kulturelle tilknytning, identitet og språk. Forsoning vil her også være nødvendig, da det er viktig at barnevernsarbeiderne anerkjenner deres systematiske assimileringsspraksis og unnskylder seg for dette. Dette kan derimot kun skje ved å invitere etniske minoriteter til arbeidet (s.50). Dog kan en tenke seg at mange ikke vil møte opp på grunn av frykten.

5. Konklusjon

I denne oppgaven har jeg undersøkt hva som fører til at mange etniske minoritetsforeldre frykter barnevernet, og sett på hvilke tiltak som kan forebygge denne frykten. Ved å bruke metoden litterær studie har jeg fått et dypdykk i tematikken, og ved å ha en kildekritisk tilnærming til litteraturen har jeg sikret pålitelighet til dataene som oppgaven bygger på. Forskning viser at selv om barnevernets mandat er å hjelpe og støtte foreldre, opplever mange minoritetsforeldre det motsatte. Frykt for å miste omsorgen for barna sine er ikke unikt for etniske minoritetsforeldre, men det er en spesiell mistillit og redsel blant disse (Krasniqi & Tangerås, 2016, s.117-118).

Litteratur viser at mange minoritetsforeldre ikke forstår seg på barnevernet og dets mandat. Før de kommer til landet, hører mange negative rykter om barnevernet gjennom sosiale medier og bekjente. Basert på hovedfunnene vist i litteraturen kan man konkludere med at minoritetsforeldres frykt for barnevernet kan deles inn i to; frykten for å miste omsorgsretten, og frykten for å bli oppfattet som en dårlig forelder. Årsaker som kan føre til denne frykten kan blant annet være kulturelle ulikheter i oppdragelses- og foreldrepraksis, vanskeligheter med å oppnå sosioøkonomisk velstand samt språk- og kunnskapsmangel. Barnevernets utvidelse til barndomsinstitusjoner som barnehager og skoler kan i tillegg oppleves som en strukturell maktutøvelse, der minoritetenes foreldrepraksis overvåkes og rapporteres. Dette kan forsterke frykten mange minoritetsforeldre allerede føler på. Som et resultat kan hjelpetiltak bli iverksatt, noe som kan bidra til overrepresentasjon av minoritetsbarn i barnevernet. Tilsynelatende viser det seg at frykten som kommer av forståelsen om at minoritetsbarn er overrepresentert i barnevernet grunnet antall omsorgsovertakelsessaker, egentlig er en myte.

I sosialt arbeid er det viktig å implementere tiltak som kan endre strukturelle problemer som kan føre til marginalisering av enkeltgrupper. Det er derfor avgjørende å iverksette tiltak som kan forebygge frykten mange minoritetsforeldre føler på i forhold til barnevernet. Litteraturen har vist til eksisterende tiltak som veiledningsprogrammer for familier og foreldre, i tillegg til brobyggere for å ivareta minoritetenes interessebehov. Dog ser vi at det også er nødvendig å øke mangfoldet i barnevernsstaben, jobbe med forsoning og tilby fosterhjemsplasseringer hos familier med samme kultur og språk som barnet. Sosionomer må dermed vise til en sosial rettferdig og anerkjennende profesjonsutøvelse ved å praktisere kultursensitivitet. Personlig

mener jeg at det er viktig å ta hensyn til disse tiltakene i et stadig mer mangfoldig samfunn, da en mangel på dette konsekvensielt kan gå ut over barnet.

5.1. Veien videre

For å få et bedre overblikk over tematikken hadde det vært interessant å se nærmere på visse spørsmål som: Er det flere rykter om det norske barnevernet i visse land enn andre? Hva førte til at barnevernet gikk gjennom et skifte fra en hjelpeinstans til en fryktinngytende institusjon? Vil minoritetsforeldre frykte barnevernet selv ved full integrering og kjennskap til barnevernet?

Avslutningsvis vil jeg påpeke at det ville vært gunstig for framtidig forskning å fokusere på barnets perspektiv rundt frykten for barnevernet. Med minimal litteratur om barneperspektivet er det vanskelig å vite hvordan barna påvirkes, hvordan de opplever frykten, og om barnevernet ivaretar deres behov for oppfølging og støtte. En kan påstå at forskning som inkluderer barnets perspektiv kan føre til bedre tilrettelagt hjelpetiltak fra barnevernets side (s.29-30). Derimot er det viktig å påpeke at barneperspektivet kan være vanskelig å få grep om, da prosessen innebærer flere intervjuobjekter, streng samtykkeprosess og taushetsplikt.

Referanseliste

Akhtar, S. (2021). *Hvordan kan ulike kulturforståelser mellom barneverntjenesten og foreldre med minoritetsbakgrunn forstås og hva kan bidra til å fremme dialog og samarbeid? En tematisk analyse av hvordan barnevernsarbeidere og minoritetsfamilier møter hverandre gjennom en offentlig tjeneste*. [Masteroppgave]. Oslomet.

https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/2983456/Seher_SBV_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ali, A. (2015). Et flerkulturelt barnevern? Hvordan fremme dialog mellom barnevernet og etniske minoriteter. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2). s.148-150.

<https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-07>

Aure, M. & Daukšas, D. (2020). Lithuanian families in Norway and their fear of the Child Protection Agency. I J. Hiitola, K. Turtiainen, S. Gruber & M. Tiilikainen, *Transition: Borders, Transnational Mobility, and Welfare Society in Nordic Countries* (s.58-68).

Routledge. [file:///Users/sarakarimi/Downloads/10.4324_9780429024832-6_chapterpdf%20\(5\).pdf](file:///Users/sarakarimi/Downloads/10.4324_9780429024832-6_chapterpdf%20(5).pdf)

Barnevernsloven. (2022). *Lov om barnevern*. (LOV-2021-06-18-97). Lovdata.

<https://lovdata.no/lov/2021-06-18-97>

Berg, B., Paulsen, V., Midjo, T., Haugen, G. M. D., Garvik, M. & Tøssebro, J. (2017). *Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet*. (NTNU Samfunnsforskning AS: Mangfold og inkludering)

<https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2451555/Myter%20bog%20realiteter%20-%20bendelig.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Buudir (2023). *Bollywood-film om norsk barnevernssak*.

<https://www.buudir.no/aktuelt/bollywood-film-om-norsk-barnevernssak/>

- Bønnehoff, H. E. D. (2020). Foreldresamarbeid på nett: Erfaringer til mødre med migrasjonsbakgrunn. *Fontene forskning*, 13(1), s.4-17. <https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/bitstream/handle/11250/2759609/Artricle.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Dalland, O. (2018). *Metode og oppgaveskriving* (6.utg.). Gyldendal Akademisk.
- Dalland, O. & Trygstad, H. (2018). Kilder og kildekritikk. I O. Dalland, *Metode og oppgaveskriving* (6.utg., s.149-164). Gyldendal Akademisk.
- Eide, K. & Rugkåsa, M. (2015). Barnevern i et minoritetsperspektiv. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2), s.78-79. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-0>
- Fellesorganisasjonen (FO). *Sosionomen i barnevernet*. <https://www.fo.no/getfile.php/1317734-1559733667/Dokumenter/Din%20profesjon/Brosjyrer/Sosionomen%20i%20barnevernet%20pdf.pdf>
- Fjelnseth, J. R. (2017). Utlendingers erfaring i møte med barnevernet – respekt for kultur og spark. *Kritisk Juss*, 43(1), s.53-56. DOI: 10.18261/issn.2387-4546-2017-01-05
- FO. (2019). *Yrkesetiske grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere*. <https://www.fo.no/getfile.php/1324847-1580893260/Bilder/FO%20mener/Brosjyrer/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument.pdf>
- Forskrift om nasjonal retningslinje for sosionomutdanning. (2019). *Forskrift om nasjonal retningslinje for sosionomutdanning* (FOR-2019-03-15-409). Lovdata. <https://lovdata.no/forskrift/2019-03-15-409>
- Fylkesnes, M. K. (2018). *Frykt, forhandlinger og deltakelse: Ungdommer og foreldre med etnisk minoritetsbakgrunn i møte med den norske barnevernstjenesten* [Doktorgradsavhandling]. Universitetet i Bergen. https://bora.uib.no/bora-xmlui/bitstream/handle/1956/17871/Dr%20thesis_2018_Marte%20Knag%20Fylkesnes.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Fylkesnes, M. K., Iversen, A. C., Bjørknes, R. & Nygren, L. (2015). Frykten for barnevernet: En undersøkelse av etniske minoritetsforeldres oppfatninger. *Tidsskriftet Norges barnevern* 92(02), s.80-96. DOI:[10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-02](https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-02)
- Garcia, E. L. & Berg, B. (2021). Kultursensitivitet er individsensitivitet – erfaringer fra PROKUS-prosjektet I Groruddalen. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s.98-115). Universitetsforlag.
- Handulle, A. (2021). *Beyond fear of child welfare services: An ethnographic study among Norwegian-Somali parents* [Doktorgradsavhandling]. Universitetet i Stavanger. [file:///Users/sarakarimi/Downloads/PhD_Handulle_Ayan%20\(4\).pdf](file:///Users/sarakarimi/Downloads/PhD_Handulle_Ayan%20(4).pdf)
- Handulle, A. & Vassenden, A. (2021). ‘The art of kindergarten drop off’: how young Norwegian-Somaliparents perform ethnicity to avoid reports to Child Welfare Services. *European Journal of Social Work*, 24(3), s.469-480. <https://doi.org/10.1080/13691457.2020.1713053>
- Haugen, G. M., Paulsen, V. & Caspersen, J. (2018). Barnevernets forebyggende arbeid mot vold i minoritetsfamilier. *Tidsskriftet Norges barnevern*, 95(01), s.4-17. DOI:[10.18261/issn.1891-1838-2018-01-02](https://doi.org/10.18261/issn.1891-1838-2018-01-02)
- Helsebiblioteket. (2021). *Kunnskapsbasert praksis*. <https://www.helsebiblioteket.no/innhold/artikler/kunnskapsbasert-praksis/kunnskapsbasertpraksis.no>
- Hjemås, G. Beyrer, S. & Dyrhaug, T. (2023). Kompetanse i barnevernet (Rapporter 2023/8) Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/barne-og-familievern/artikler/kompetanse-i-barnevernet.kartlegging-2020/_attachment/inline/2f1fcaec-cd1d-4227-9e6e-0075eb35fa07:8d477dd30e22c8c84d89fbcbe38844009ce6a3a0/RAPP2023-08.pdf
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. <https://L2W.no/j19r>

- Kaweh, N. (2020). *Barnevernet I majoritet-minoritetsperspektiver: En kvalitativ studie av saksbehandlers møte med minoritetsfamilier*. [Masteroppgave]. Universitetet I Oslo. <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/80139/Barnevernet-i-majoritet-minoritetsperspektiver.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Krasniqi, H. & Tangerås, C. (2016). *Minoritetsforeldres møte med barnevernet*. [Masteroppgave]. Høgskolen I Sørøst-Norge. <https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/bitstream/handle/11250/2490136/Master%20Krasniqi%202016.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Križ, K. & Skivenes, M. (2010). We have very different positions on some issues’: how child welfare workers in Norway and England bridge cultural differences when communicating with ethnic minority families. *European Journal of Social Work*, 13(1), s.3-18. DOI:10.1080/13691450903135626
- Lichtwarck, W. & Clifford, G. (Red.). (2010). *Modernisering i barnevernet: ideologi, kontekst og kompetanse*. Universitetsforlaget.
- Lunga, S., Fylkesnes, M. K. & Hagatun, K. (2021). Mellom avmakt og motstand – minoriteten romer sine erfaringer med barnevernet. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s.57-79). Universitetsforlag.
- Manum, O. A. (2015). Innvanderens utfordringer til norsk barnevern. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2). <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-06>
- Martinsen, K. H., Ellingsen, I. T., Glemmestad, H. Zachariassen, C., Ytreland, L., Kalleberg, L. R., Saugerud, T., Karlsholm, N. & Harby H. (2017). *Sosionomens kunnskap er viktig i barnevernet – ta den i bruk!*. FO. <https://fontene.no/nyheter/sosionomens-kunnskap-er-viktig-i-barnevernet--ta-den-i-bruk-6.47.438018.1048919f3b>
- NOU 2014: 8. (2014). *Tolkning i offentlig sektor – et spørsmål om rettsikkerhet og likeverd*. Barne- og familiedepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/a47e34bc4d7344a18192e28ce8b95b7b/no/pdfs/nou201420140008000dddpdfs.pdf>

NOU 2023: 7. (2023). *Trygg barndom, sikker framtid – Gjennomgang av rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet*. Barne- og familiedepartementet.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a1eb3f73d3d94fa6b146dbd08f8a4253/no/pdfs/nou202320230007000dddpdfs.pdf>

Ot.prp. nr.104. (2008-2009). *Om lov om endringer i barnelova mv. (flytting, delt bosted, samvær, vold mv.)*. Barne- og familiedepartementet.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/f0220c2b12934511bfce324b6b354989/no/pdfs/otp200820090104000dddpdfs.pdf>

Paulsen, V. & Mohammad-Roe, Y. (2021). Akutte flyttinger blant barn med innvandrerbakgrunn. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s.82-96). Universitetsforlag.

Paulsen, V., Thorshaug, K. & Berg, B. (2014). *Møter mellom innvandrere og barnevernet: Kunnskapsstatus* (NTNU Samfunnsforskning: Mangfold og inkludering).

<https://samforsk.no/uploads/files/Kunnskapsstatus-barnevern-og-innvandring-1.pdf>

Saus, M. (2021). Gjenoppretting og forsoning i barnevernets møte med urfolk og nasjonale minoriteter. I B. Berg & V. Paulsen (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s.37-51). Universitetsforlag.

Singh, S. (2020). *Barnevernsansattes muligheter og utfordringer i møter med minoritetsfamilier som har lav tillit til det norske barnevernet* [Masteroppgave].

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2724277/Simreet%20Singh.pdf?sequence=1>

Skjefstad, N. (2012). Brukermedvirkning sett i et anerkjennelsesteoretisk perspektiv. I A. G. Jønsen & I. M. Tronvoll (Red.), *Brukermedvirkning: likeverd og anerkjennelse* (s.54-67). Universitetsforlaget.

Thorbjørnsrud, B. (2019). Kulturelle fortolkningsrammer. I E. Brodtkorb & M. Rugkåsa (Red.), *Mellom mennesker og samfunn: Sosiologi og sosialantropologi for helse- og sosialprofesjonene* (s.211-242). Gyldendal Akademisk.

Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (4.utg.). Gyldendal Akademisk.

Vassenden, A. & Vedøy, G. (2019) Recurrence, eruptions, and a transnational turn: Three decades of strained relations between migrants to Norway and the Child Welfare Services. *Child & Family Social Work*, 24(3), s.582–591. DOI:10.1111/cfs.12639

Ursin, M. Oltedal, S. & Guzmán, C. M. (2016). Recognizing the ‘big things’ and the ‘little things’ in child protection cases. *Child & Family Social Work*, 22(2), s.1-10. DOI:10.1111/cfs.12313

Wordpress. *Bias og Cherry-picking*. <https://systemlit.wordpress.com/bias-og-cherry-picking/>

Dato for søk	Database	Søkeord	Avgrensninger	Søketreff	Antall leste sammendrag	Antall utvalgte kilder
Innledende søk – Antall artikler brukt i oppgaven: 1						
03.02.23	Oria	Innvandrere AND Barnevern		127		
03.02.23	Oria	Innvandrer* AND Barnevern*	2012-2022	212	8	
09.02.23	Oria	Flerkulturell* AND Oppdragelse* AND Barnevern		5	3	1 Artikler (1 brukt i oppgaven)
09.02.23	Oria	Barnevern AND vold* AND Minoritet*	2012-2022	14	5	
09.02.23	Oria	«Child» «welfare» AND Violence AND West* AND Raise	Fagfellesvurdert tidsskrift	15	4	2 Artikler
Systematisk søk – Antall artikler brukt i oppgaven: 7						
15.02.23	Oria	Minoritet AND Frykt		7	1	
15.02.23	Oria	Minoritet* AND Frykt*	2013-2023	63	7	4 Artikler
24.02.23	Oria	Minoritet* AND Frykt*	2013-2023, Fagfellesvurdert tidsskrift	5	3	
02.03.23	Oria	Barnevern* AND frykt* AND Minoritet*		26	1	1 Artikkel
10.03.23	Oria	«Child» «Welfare» AND Fear* AND Minority* AND Norway*		11	5	2 artikler 1 Bok (1 Brukt i oppgaven)

10.03.23	Oria	Barnevern AND frykt* AND Minoritet*	2018-2022	11	3	1 Bok 6 Artikler (5 Brukt i oppgaven)
20.03.23	Social Services abstract (ProQuest)	«Child» «Welfare» AND Fear* AND Minority* AND Norway*	Scholarly Journals	1908	15	3 artikler (1 Brukt i oppgaven)
Supplerende søk – Antall artikler brukt i oppgaven: 5						
25.03.23	Oria	Minoritet* AND Barnevern AND Familie*	2012-2022	70	10	6 artikler (4 Brukt i oppgaven)
10.04.23	Oria	Minoritet* AND Barnevern AND Medvirkning*		9	5	3 artikler 1 bokkapittel (1 Brukt i oppgaven)

